

Nyhetsbrevet

TEMANUMMER: SIRIS

14 september 2001 • NUMMER 8

SIRIS öppnar den 21 september

Om en vecka öppnar Skolverkets nya informationstjänst, SIRIS (Skolverkets Internetbaserade Resultat- och KvalitetsInformationsSystem). I samband med en presskonferens kl. 13.00 kommer då skolor, kommuner, allmänhet och journalister att via Internet få tillgång till en omfattande information om mål och uppnådda resultat inom skolan. Informationen presenteras på skolnivå, där det är möjligt.

SIRIS är tänkt att vara ett hjälpmedel i en diskussion om kvalitet för alla som arbetar i skolan, för politiker och för tjänstemän i kommuner, samt för elever och föräldrar. SIRIS kommer att nås via Skolverkets webbplats, www.skolverket.se.

Iskolor och förskolor sker ett ständigt förbättringsarbete för att nå uppsatta mål för verksamheten. För att bedöma den egna verksamheten krävs att man följer upp och utvärderar denna, upp-täcker styrkor svagheter och vidtar åtgärder för förbättring. Att jämföra sig med andra med liknande förutsättningar kan bidra till ökad förståelse. SIRIS ger nya möjligheter till detta.

Skolor och förskolor har ett viktigt samhällsuppdrag. Det förutsätter att skolor och förskolor kan redovisa sina resultat, granska sig själva och bli granskade av andra. För att nå ett mål måste man veta var man står och vad som behöver bli bättre. I SIRIS finns resultat för den enskilda skolan.

Rätten för föräldrar att välja skola är det stor politisk upp-slutning kring idag. För att kunna göra ett bra genom-tänkt val behövs allsidig och meningsfull information.

Det är viktigt att föräldrar och ansvariga för skolan har tillgång till gemensam information vid en diskussion om skolans kvalitet. Här ger SIRIS nya möjligheter.

Det här kan du hitta i SIRIS
SIRIS är Skolverkets sätt att göra den information som finns mer tillgänglig. Här finns information som staten har bestämt att skolor och huvudmän ska lämna om sin verksamhet. Informationen samlas ihop; ny information skapas inte.

En stor del av uppgifterna presenteras på skolnivå, vilket t ex gör det möjligt att följa en enskild skolas resultat över tiden. Självklart presenteras inte några enskilda elevuppgifter. I SIRIS hittar du följande fyra delar:

Kvalitetsredovisningar

I SIRIS finns de kvalitetsredovisningar som kommunerna skickat in till Skolverket. Enskilda skolor kom-

mer också att ges möjlighet att presentera sina kvalitetsredovisningar i SIRIS – redan nu har några kommuner/skolor valt att också skicka in sina skolors kvalitetsredovisningar. Skolverket kommer under hösten att informera kommuner och skolor om hur kvalitetsredovisningar i fortsättningen ska skickas in till SIRIS.

Nationell kvalitetsgranskning

Sedan 1998 har nationella utbildningsinspektörer besökt ett urval kommuner och skolor för att granska kvaliteten inom tre olika områden per år. Exempel på områden är läs- och skrivprocessen i undervisningen respektive arbetet för att motverka mobbing och annan kränkande behandling. Resultatet av granskningen beskrivs i en rapport för varje besökt skola. Rapporterna kan du hitta i SIRIS.

forts. »

2

BRUK -
kompletterar SIRIS

2

Bidrag
och stipendier

4

Gästlärarprogrammet

4

Nordplus Junior

BRUK - kompletterar informationen i SIRIS

* Skolverket har ett regeringsuppdrag att utveckla indikatorer som belyser kvalitetsutvecklingen inom skolor och förskolor. För detta har verktyget BRUK (som står för Bedömning – Reflektion – Utveckling – Kvalitet) utvecklats. I BRUK finns ett stort antal indikatorer relaterade till de nationella målen. Verktyget är avsett att användas av skolor och förskolor för egen bedömning av i vilken utsträckning verksamheten håller god kvalitet i relation till de nationella målen, såväl de som rör verksamheten (process) som dess resultat.

BRUK kommer senare i höst att göras tillgängligt för alla genom att läggas ut på Skolverkets webbplats.

För ytterligare information:

Maria N. de Agé, tfn 0500-42 75 89, e-post maria.n.de.age@skolverket.se

Bidrag och stipendier för internationell verksamhet

* Bidrag för extra undervisning i svenska för elever från utlandet som tas emot i gymnasieskolan. Bidraget avser verksamhet under hösten 2001. Ansökan ska vara Skolverket tillhanda senast 1 oktober 2001.

* Bidrag till skolhuvudmän för fortbildning av lärare för undervisning i olika ämnen på annat språk än svenska. Bidraget avser verksamhet under 2001. Ansökan kan göras löpande under 2001 och ska vara Skolverket tillhanda senast sex veckor före planerad fortbildning.

Information och ansökningshandlingar finns att hämta på Skolverkets webbplats www.skolverket.se under rubriken Projekt/Studier, Bidrag och stipendier.

Statistik

I SIRIS presenteras delar av den statistik som insamlas i det nationella uppföljningssystemet. Tills vidare är informationen begränsad till grundskola och gymnasieskola. Uppgifterna du hittar avser elev-, personal- och kostnadsstatistik, betyg och provresultat. De kan erhållas läsarsvis och från nationell nivå till skolnivå. Observera att resultat inte redovisas för elevgrupper som består av mindre än fem personer. En del uppgifter kan erhållas uppdelade efter kön, utländsk bakgrund och föräldrarnas utbildningsnivå.

I SIRIS finns två olika typer av tabeller; dels fasta tabeller med förutbestämt innehåll, dels flexibla tabeller där du själv till viss del kan bestämma innehåll och presentation.

Basdata är samlingsnamnet för uppgifter om elever och personal i skolorna och barnomsorgen. Dessutom finns information om kostnaderna för verksamheterna för resp. huvudman, men inte för de enskilda skolorna.

Betyg. För grundskolan finns idag information om slutbetyg från år 9 för åren 1998-2000 och för gymnasieskolan för åren 1997-2000. Här presenteras betygsfördelningen i enskilda ämnen respektive kurser, men också t. ex. genomsnittligt meritvärde.

Provresultat. SIRIS innehåller resultat från grundskolans nationella ämnesprov i år 9 och gymnasieskolans kursprov (i ämnena svenska, matematik och engelska). Informationen omfattar resultat för de skolor som ingått i Skolverkets urvalsinsamlingar.

De statistikuppgifter som presenteras i SIRIS har skolor och kommuner själva lämnat. SCB svarar för insamlingen på Skolverkets uppdrag. En del av de uppgifter som SCB samlar in visar sig vid granskning vara felaktiga. Granskningen gäller bl.a. rena fel, t.ex. att summeringar är fel, men också orimliga värden. Uppenbara fel rättas av SCB, oftast efter samråd med uppgiftslämnarna. Vissa felaktigheter kan dock finnas kvar i materialet. Det kan då gälla uppgifter som inte i sig

är orimliga, men som ändå är felaktiga för den berörda skolan. I Skolverkets ordinarie publicering är det inte säkert att sådana fel syns, men när uppgifter publiceras för en enskild skola blir de tydligare.

Särskilt statsbidrag för personalförstärkningar

Riksdagen har beslutat att införa ett särskilt statsbidrag riktat till skolsektorn för att öka personaltätheten och ge barn och ungdomar ökade möjligheter att nå målen i utbildningen, de s.k. Wärnerssonpengarna. I SIRIS kan du söka fram och läsa bidragsansökningarna från kommuner som fått bidrag. Där framgår också vilka åtaganden kommunerna gjort.

Tänk på!

Informationen i SIRIS är omfattande, men samtidigt begränsad. Kvaliteten på en skola består av så mycket mer än vad som kan redovisas i ett informationssystem av denna karaktär. SIRIS ska ses som ett av flera möjliga hjälpmedel för en diskussion om kvalitet och utveckling.

Mer nyanserade jämförelser

I SIRIS finns också ett verktyg för att göra mer nyanserade jämförelser mellan skolor. Verktyget, som vi kallar SALSA (Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala SambandsAnalyser), jämför i en statistisk modell kommuners och skolors betygsresultat med hänsyn tagen till bakgrundsfaktorerna föräldrarnas utbildningsnivå, andel elever med utländsk bakgrund och kön. De jämförelser som görs i SALSA tar alltså till viss del hänsyn till skolors olika elevsammansättningar.

En viktig avsikt med SALSA är att visa att det finns skolor med låga betygsresultat som lyckas väl, efter det att hänsyn tagits till skolans förutsättningar. Skolorna kan utifrån resultaten i SALSA tränga djupare in i förklaringar till resultaten och även lära av varandra.

De här statistiskt beräknade betygsvärdena i SALSA säger förstås inte hela sanningen. Men de kan tillsammans med annan information ge en bild av vilka förutsättningar skolan har

och en mer nyanserad bild av en skolas betygsresultat. För att förstå och använda sig av verktyget på bästa sätt tillhandahålls ett analysstöd.

Du får hjälp att tolka uppgifterna

För att du ska få hjälp att tolka de uppgifter du är intresserad av finns ett analysstöd till alla uppgifter i SIRIS, såväl till dokumenten som till de statistiska tabellerna. I analysstödet

€ definieras vad som ingår i de olika uppgifterna men också vad som inte ingår.

€ framgår källan till uppgifterna.

€ markeras vad man som användare bör tänka på när man nyttjar uppgifterna. Här kommenteras t ex svårigheten att jämföra betyg med provresultat och vad man bör tänka på när man jämför olika skolors resultat med varandra.

€ ges hänvisning till de styrdokument som beskriver hur verksamheten ska bedrivas, t ex lagar, förordningar, läro- och kursplaner eller allmänna råd samt till rapporter och utredningar i vilka du kan hitta mer information. Du kan nå aktuella dokument genom SIRIS.

Analysstödet är en viktig del av SIRIS. Tag alltid för vana att "klicka" fram analysstödet när du går in i SIRIS.

Du får hjälp att hitta i SIRIS

För att det ska vara lätt att använda SIRIS finns en "Guidad tur" som ger en första introduktion till systemet. Den hittar du högst upp på alla sidor. Här får du en överblick över vilken information som är tillgänglig och hur du får fram den information som du är intresserad av. På varje sida i SIRIS finns också en manual som förklarar aktuell information.

Genom sökfunktionen i SIRIS kan du få fram i vilka dokument det finns information om en enskild kommun eller en skola. Du kan också söka information på ämnesområden. I statistiken kan du hitta jämförbara kommuner, t. ex. genom att ta fram uppgifter från kommuner med lika stor befolkning.

Många har varit med i processen

Du har kanske redan hört talas om SIRIS. Under de två år utvecklingsarbetet pågått har många synpunkter

lämnats och många möten genomförts. Skolverket har bedömt det mycket angeläget att på så sätt kunna fånga upp olika intressenters synpunkter på utformningen av SIRIS.

Möten med kommuner

Intervjuer. För att fånga upp kommuners synpunkter på och intressen i SIRIS genomfördes i början av utvecklingsarbetet ett antal intervjuer i några kommuner. I dessa deltog såväl politiker, kommunala tjänstemän och personal från skola/förskola.

En kommunal referensgrupp. Under uppbyggnaden av SIRIS har en referensgrupp med kommunala tjänstemän och skolledare från sex kommuner följt arbetet. Skolverket har haft möjlighet att presentera olika förslag och få synpunkter direkt från dem som arbetar i verksamheterna.

Alla kommuner har inbjudits till en presentation av SIRIS. Under våren inbjöds samtliga kommunerna till seminarier för presentation av SIRIS. Skolverkets avdelning för analys och stöd, där regionkontoren ingår, stod för arrangemangen på ett 20-tal orter i landet. Nära 2/3 av alla kommuner deltog i seminarierna.

Möten med andra intressenter

I arbetet med att utveckla SIRIS har ett stort antal möten genomförts med och synpunkter inhämtats från t ex de fackliga organisationerna på såväl lärar- som skolledarsidan, elevorganisationerna, Riksförbundet Hem och Skola samt Friskolornas riksförbund.

Om du undrar över något

Under arbetet med SIRIS har Skolverket mött ett antal frågor/funderingar. Några exempel: Redovisas resultat från fristående skolor? Hur definieras utländsk bakgrund? Hur säker kan man vara på kvaliteten i sifferunderlaget? Kommer länkning till kommunernas/skolornas hemsidor att var möjlig? I SIRIS finns en frågelåda där de vanligaste frågorna och svaren presenteras. Där finner du kanske svar på just din fundering. Har du synpunkter på eller frågor

kring SIRIS? Använd då SIRIS Kontaktknapp. Där framgår hur du ska nå Skolverket genom aktuella telefonnummer till Skolverket eller e-post direkt till SIRIS.

SIRIS i fortsättningen

Den version av SIRIS som blir tillgänglig från och med fredag den 21 september innehåller mycket information som främst rör grundskola och gymnasieskola. Informationen i SIRIS kommer att uppdateras successivt, när nya uppgifter blir tillgängliga. För kvalitetsredovisningarna innebär detta t ex att nya tillkommer löpande, medan uppdateringen av statistiska uppgifter sker vid fasta tidpunkter när nya siffror blir tillgängliga.

Nya informationsområden kommer att läggas till senare. Vilka områden det gäller samt tidpunkter för detta är ännu inte beslutat.

Presskonferenser

Skolverket kommer att presentera SIRIS vid ett antal presskonferenser kl. 13.00 den 21 september. De kommer att hållas vid samma tidpunkt i Stockholm samt vid de regionala kontoren i Göteborg, Linköping, Lund, Luleå, Karlstad, Skövde, Sundsvall, Uppsala och Växjö.

För ytterligare information:

SIRIS:

Anna Barklund, tfn 08-723 32 63, e-post anna.barklund@skolverket.se
Eva-Marie Befring, tfn 08-723 32 59, e-post eva-marie.befring@skolverket.se
Stina Utterström, tfn 08-723 79 25, e-post stina.utterstrom@skolverket.se

SALSA:

Britt-Inger Stoltz, tfn 08-723 79 63, e-post britt-inger.stoltz@skolverket.se

Bidrag till demokratiprojekt

* Justitiedepartementet utlyser nu en ny ansökningsomgång för bidrag för demokratiutvecklingsprojekt.

Sista ansökningsdatum är den 1 oktober 2001. Information om vem som kan söka bidrag, för vad man kan söka och hur ansökan ska se ut finns på www.demokratitorget.gov.se.

För ytterligare information:

Petra Mårseius, tfn 08-405 40 44, petra.marseius@justice.ministry.se
Martina Holmgren, tfn 08-405 40 46, martina.holmgren@justice.ministry.se

Sista dag för rekvisering av medel

* Det finns fortfarande kompetensutvecklingsmedel kvar att söka inför de kurser om projektarbetet som startar under hösten 2001. Det är även möjligt att köpa in fler platser till skolan med egen finansiering. Tag gärna kontakt med din högskola för en överenskommelse. För de lärare, bibliotekariéer och skolledare som redan har genomgått kompetensutveckling är det viktigt att ansöka om det bidrag skolan är berättigad till. Sista dagen för rekvisering av medel för bidrag för kompetensutveckling är den 15 oktober 2001.

Ytterligare information och ansökningsblanketter hittar du under www.skolverket.se/studier/projekt

Bok- & biblioteksmässan

* Välkommen till Skolverkets monter C03:20 på Bok- & biblioteksmässan där vi bl.a. bjuder på korta seminarier. Ytterligare information på: www.skolverket.se/studier/konf/bibl.shtml

Nordplus Junior

* Medel för vårterminens utbyten för elever och lärare inom gymnasieskolor i Norden söks senast den 1 oktober.

Information och ansökningshandlingar finns på Internationella programkontorets webbplats www.programkontoret.se under Nordplus junior.

För ytterligare information:

Gudrun Wirmark, tfn 08-723 32 78, e-post gudrun.wirmark@skolverket.se

Att bygga en ny skolform för 6-åringarna!

* Det är intentionen med integreringen av förskoleklass, grundskola och fritidshem och också namnet på Skolverkets nya rapport.

Skolverket har haft i uppdrag att under treårsperiod att följa utvecklingen av integrationen i kommunerna, med början läsåret 1998/99. Skolverket har redovisat resultaten i två tidigare delrapporter samt i denna slutrapport. Uppdraget har innefattat sådana aspekter som verksamhet, organisation och lokaler.

Resultaten i slutrapporten visar på att integreringen är på väg åt rätt håll, även fast de har blivit mer skola för 6-åringarna än vad det var tänkt med reformen, vars anda handlade om lek, skapande och experimenterande.

För att lyckas bör bland annat förskoleklassens personal få mer tid för tilltal, planering och utvärdering med övriga pedagoger i skolan, sträva mot mer temarbete, lek, skapande och utforskande och få bättre anpassade lokaler.

Beställningsnummer:01:646

Pris 50 kr exkl moms. Porto och exp avgift tillkommer. För beställningsadress, se nedan.

Rättelser

* Broschyren Projektarbete – båda vinner! har i nummer 7 av nyhetsbrevet fått ett felaktigt pris. Den kostar 40 kr/10 ex, 100 kr/50 ex och 160 kr/100 ex. Priserna är exkl moms. Porto och exp avgift tillkommer.

* Notisen i nr 7 av nyhetsbrevet, Utvärderare sökes, har en ny webbadress för mer information: <http://europa.eu.int/comm/budget/evaluation/en/index.htm>

Delta i Gästlärarprogrammet

* Din skola kan ansöka om att få ta emot en gästlärare från Ghana under våren 2002.

Detta är en unik möjlighet att på ett konkret sätt utveckla det globala perspektivet i er undervisning och ge era elever en levande bild av världen utanför Europa. Gästlärarprogrammet baseras på tanken om dialog och utbyte över kulturgränserna. Gästlärarna ska därför ses som en resurs och dialogpartner för både elever och lärarkår. Gästlärarprogrammet genomförs i samverkan mellan AFS, Skolverket och Sida. Läs mer om Gästlärarprogrammet på AFS hemsida www.afs.se

Anmälningssblanketter beställs hos AFS. Sista ansökningsdag är 28 september.

För ytterligare information:

Lotta Spykman, programansvarig. AFS, Box 451 87, 104 30 Stockholm. Tfn 08-406 00 00, fax 08-406 00 04, e-post info@afs.se

Nyhetsbrevet skickas gratis i ett exemplar till skolförvaltningar, skolstyrelser, skolledare, förskolor, fritidshem m.fl. Det är föreståndarens/ rektorns ansvar att kopiera och sprida det till lärare och övriga kollegor! Nyhetsbrevet finns även på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se.

Ansvarig utgivare: Ann Charlotte Gunnarson

Synpunkter och tips: Gunnevi Henriksson, Skolverket, 106 20 Stockholm, gunnevi.henriksson@skolverket.se

Beställa läroplans- och kursplanematerial, SKOLFS:

Fritzes, Kundtjänst, 106 47 Stockholm

Tel: 08-690 91 90 Fax: 08-690 91 91 E-post: fritzes.order@liber.se

Webbplats: www.fritzes.se

Beställa skrifter:

Libers Distribution, Publikationstjänst, 162 89 Stockholm

Tel: 08-690 95 76 Fax: 08-690 95 50 E-post: skolverket.lidi@liber.se

ISSN 1402-0491